

ĪSS PĀRSKATS PAR ZIŅOJUMU PAR MIGRĀCIJU UN PATVĒRUMU

2021. gada 29. septembrī, proti, vienu gadu pēc priekšlikuma par jaunā Migrācijas un patvēruma pakta pieņemšanas, Komisija iesniedza ziņojumu par migrāciju un patvērumu. Ziņojumā galvenā uzmanība pievērsta sasniegtajam progresam un galvenajiem notikumiem migrācijas un patvēruma politikā pēdējā pusotra gada laikā, apzinātas galvenās problēmas un uzsvērtas progresa nākotnes ievirzes.

TIESĪBU IETVARŠ

Tiek ziņots, ka gadu pēc iepazīstināšanas ar Jauno pakta ir panākts labs progress tehniskajā līmenī, taču joprojām nav panākta politiskā vienošanās par noteiktiem svarīgiem elementiem. Padomē pēc iespējas ātrāk jāpabeidz darbs pie **Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulas** un **Patvēruma procedūras regulas**, kā arī **Krīzes un nepārvaramas varas regulas**. Pastāv arī iespēja veicināt diskusijas par **Skrīninga regulu**, ņemot vērā progresu tehniskajā līmenī.

Sekmīgās sarunās panāktais rezultāts paredz visaptverošu pieeju, kas ietver gan **solidaritāti, gan atbildību**, taču sīkāk jāapspriež politiskā līmenī. Lai gan pastāv vispārēja vienota izpratne par paredzamu obligātu un elastīgu solidaritātes ietvaru, nepieciešamas turpmākas diskusijas, jo Komisija dažādos hipotētiskos nākotnes scenārijos ir iesniegusi dažādu politikas iespēju simulācijas.

Tāpat tiek ziņots, ka turpmāka kavēšanās ar **Uzņemšanas nosacījumu direktīvas un Kvalifikācijas regulas** pārstrādātās versijas stāšanās spēkā liedz ES būtiski uzlabot pašreizējo regulējumu. Šis progress ir cieši saistīts arī ar **Atgriešanas direktīvas** pārstrādātās versijas priekšlikuma virzību, kas stiprinātu visas sistēmas uzticamību.

2021. gada maijā tika panākta politiska vienošanās par jauno Zilās kartes direktīvu, kas ir nozīmīgs solis likumīgās migrācijas jomā, jo tiek ieviesti jauni efektīvi noteikumi augsti kvalificēta darbaspēka piesaistīšanai ES.

Komisija arī plāno iesniegt turpmākus priekšlikumus, lai pabeigtu Jaunajā paktā izklāstīto visaptverošo reformu. Tāpēc gaidāmā **Prasmju un talantu pakotne** koncentrēsies uz galveno trūkumu novēršanu, kas konstatēti 2019. gadā veiktajā atbilstības pārbaudē. Pakotnē ietilps **Pastāvīgā iedzīvotāja direktīvas** pārstrādāšana un **Vienotās atļaujas direktīvas** pārskatīšana. Komisija arī izklāstīs iespējas **ES talantu bāzes** izveidei.

Komisija iesniegs priekšlikumu par **vīzu procedūru digitalizāciju**, jo tas atvieglotu vīzu pieteikšanu un vienlaikus palielinātu gan ES drošību, gan pievilcību kā ceļojuma galamērķim, sniedzot ievērojamu politisku labumu ar vienotu vīzu pieteikumu ievades centrāli.

SVARĪGĀKIE NĀKAMIE SOĻI

- panākt oficiālu vienošanos par Eiropas Savienības Patvēruma aģentūras regulu;
- pieņemt priekšlikumus noslēdzošajā posmā saistībā ar *Eurodac* sistēmas regulu un Savienības pārmitināšanas pamatregulu;
- padziļināt politiskās diskusijas par solidaritāti un atbildību;
- transponēt un īstenot Zilās kartes direktīvu;
- iesniegt tiesību aktu priekšlikumus Šengenas stratēģijas īstenošanai, tostarp priekšlikums regulai, ar ko groza Šengenas Robežu kodeksu, prasmju un talantu pakotni un priekšlikumu Regulai par vīzu procedūru digitalizāciju

Vienošanās par Zilo karti, ES Patvēruma aģentūru un Šengenas stratēģiju liecina par progresa iespējām un potenciāliem kompromisiem reformās migrācijas un patvēruma jomā. Ziņojumā arī atzīmēts, ka *Eurodac* sistēmas priekšlikums ir būtisks sadarbības regulējumam un efektīvas robežu pārvaldības sistēmas izveidei.

COVID-19 IETEKME

Covid-19 ietekme neizbēgami redzama gan nelikumīgajos, gan likumīgajos migrācijas ceļos, radot jaunus izaicinājumus migrācijas pārvaldībā, kā arī uzsverot ārvalstu darba ņēmēju nozīmi ES ekonomikā. Šajā laikā Komisija darīja visu iespējamo, lai samazinātu pandēmijas ietekmi, sniedzot norādījumus un praktisku atbalstu no aģentūrām un daloties paraugpraksē, kā arī pielāgojot finansēšanas noteikumus.

2020. gadā ES, tāpat kā pārējā pasaulē, bija jūtams **vīzu pieteikumu** samazinājums, proti, tika saņemts par 83% mazāk pieteikumu nekā 2019. gadā. Pandēmija ietekmēja arī **starptautiskās aizsardzības pieteikumus**, un 2020. gadā to skaits bija mazāks nekā 2019. gadā, savukārt 2021. gadā pieteikumu joprojām ir mazāk nekā pirms pandēmijas. Dalībvalstis ir īstenojušas **pasākumus, lai ierobežotu to personu nelikumīgu uzturēšanos**, kuras ceļošanas ierobežojumu dēļ nevar atstāt ES, taču ceļošanas ierobežojumi arī apgrūtinājuši veiksmīgu atgriešanos. Tāpēc **atgriešanas** gadījumu skaits 2020. gadā **samazinājās** par 19% salīdzinājumā ar 2019. gadu, turklāt izpildītās atgriešanas uz trešajām valstīm samazinājās par vairāk nekā pusi.

Kopumā pandēmijas radītās problēmas uzsvēra, cik svarīgi ir modernizēt pieeju migrācijas pārvaldībai un padarīt to saskaņotāku visās migrācijas jomās, jo savlaicīga informācijas apmaiņa izrādījās būtiska, risinot jaunās problēmas.

GALVENĀS CEĻU IZMAIŅAS

Šī ziņojuma svarīgākie secinājumi par galvenajiem migrācijas ceļiem saistās ar to, ka **kopējais nelikumīgo migrantu skaits** joprojām ir ievērojami zemāks par līmeni pirms 2015. gada. Tomēr, salīdzinot 2019. gada un 2020. gada pirmo 9 mēnešu iebraucēju skaitu ar to pašu periodu 2021. gadā, redzams, ka pieaug nelikumīgu robežas šķērsošanas gadījumu skaits.

Salīdzinot, apzinātās nelikumīgās robežšķērsošanas vietas atbilstoši migrācijas ceļam, kļūst skaidrs, ka **Vidusjūras**

centrālās daļas ceļā ir novērojams vislielākais iebraucēju skaita pieaugums, taču arī **Vidusjūras rietumu** migrācijas ceļš uzrāda ievērojamu pieaugumu. Savukārt **Vidusjūras austrumu** migrācijas ceļā 2021. gadā vispārējais migrantu skaits samazinājies salīdzinājumā ar 2020. gadu, bet iebraucēju skaits sadalījumā pa valstīm ir ievērojami mainījies.

Politiskās norises uz **Austrumeiropas ārējām robežām** noveda pie pamanāmām migrācijas problēmām, kā rezultātā palielinājās nelikumīgo ieeļošanas gadījumu skaits Lietuvā, Latvijā un Polijā.

ROBEŽU PĀRVALDĪBA

Lielu soli uz priekšu robežu pārvaldībā un integrācijā ārējo robežu pārvaldības jomā ES līmenī iezīmēja **Eiropas Robežu un krasta apsardzes regulas** stāšanās spēkā 2019. gada decembrī. Lai gan pirmās Eiropas Robežu un krasta apsardzes korpuss ir veiksmīgi izvietots, nepieciešams paātrināt rekrutēšanas un apmācību pasākumus, lai sasniegtu izvirzītos mērķus.

Frontex operatīvā atbalsta nozīmi dalībvalstīm izcēla nesenie notikumi uz robežas ar **Baltkrieviju**, jo tas arī apstiprināja nepieciešamību pēc jaunajām **Frontex** pilnvarām. 2021. gadā Komisija pieņēma izaicinājumu risināt apsūdzības Aģentūras darbībās un procedūrās, nododot šo jautājumu vairāku **ES kontroles iestāžu pārskatīšanai**. Pārskatos netika konstatēts, ka **Frontex** būtu pārkāpis cilvēktiesības, taču tika norādīti dažādi trūkumi, tāpēc tika sniegti ieteikumi uzlabojumiem un Aģentūra tos šobrīd ņem vērā. Komisija arī atzinīgi novērtēja pastiprinātu pamattiesību **uzraudzības** sistēmu. Trešo valstu partneru sadarbība ar **Frontex** ietver statusa nolīgumus ar **Albāniju, Melnkalni un Serbiju**, nolīgumu ar **Ziemeļmaķedoniju**, kas vēl jāparaksta, savukārt nolīgums ar **Bosniju un Hercegovinu** tika parafēts, bet nav parakstīts. Līdz 2021. gada beigām Komisija pieņems darba vienošanās paraugu un statusa nolīguma paraugu, lai veidotu un vēl vairāk paātrinātu sadarbību ar trešajām valstīm.

Aģentūras darba kapacitāte sniegt atbalstu visās jomās, kas saistītas ar atgriešanu, atpakaļuzņemšanu un reintegrāciju, ir nostiprinātas, izveidojot īpašu **Atgriešanas nodaļu**. 2021. gadā **Frontex** ir koordinējis 232 atgriešanas operācijas, atgriežot gandrīz 8000 trešo valstu pilsoņu, tāpēc atgriešanas operāciju skaits **atgriežas iepriekšējā līmenī pirms COVID pandēmijas**.

Jāatzīmē arī tas, ka Komisija aizturēs politikas dokumentu, ar ko uzsāk **daudzgadu stratēģisko politikas ciklu**, kas virzīs diskusijas par **Eiropas integrēto robežu pārvaldību** ES līmenī.

STARPTAUTISKĀ AIZSARDZĪBA

EPAB atzīmēja savu desmito gadu kopš pilnīgas darbības uzsākšanas, un šobrīd ir panākta vienošanās par jaunu nolīgumu, lai stiprinātu biroja pilnvaras jaunās **Eiropas Savienības patvēruma aģentūras** statusā. Nolīgumam jāstājas spēkā līdz gada beigām, un jaunā aģentūra veicinās efektīvākas un konsekventākas patvēruma sistēmas, nodrošinot lielāku operatīvo un tehnisko atbalstu, kā arī labāku uzraudzību, lai nodrošinātu noteikumu ievērošanu, īpašu uzmanību pievēršot pamattiesībām.

Komisija ir sniegusi nepārtrauktu operatīvu, tehnisku un finansiālu atbalstu dalībvalstīm, kuras pēdējo sešu gadu laikā visvairāk skārusi nelikumīgā migrācija. Ilgtermiņa atbalsts Grieķijai ir īpaši uzsvērts saistībā ar finansējumu un uzņemšanas kapacitātes uzlabošanu, dzīves apstākļiem, atgriešanas veicināšanu un robežkontroles uzlabošanu. Komisijas tūlītējā reakcija pēc ugunsgrēkiem, kas iznīcināja uzņemšanas centru, veido daļu no šī ilgtermiņa uzticamā atbalsta, kas vērsts arī uz īpaši aizsargājamām grupām. Sadarbības galvenais mērķis ir neatkarīga un uzticama uzraudzības mehānisma izveide, ko pēc tam papildinās Skrīninga regula. Tika uzsvērts neatkarīgais ārējo robežu uzraudzības mehānisms, kas stājas spēkā Horvātijā, jo tā mērķis ir palielināt caurskatāmību un nodrošināt pilnīgu pamattiesību ievērošanu.

Strauji mainīgajā situācijā uz ārējām robežām pēkšņi palielinājās nelikumīgās robežšķērsošanas gadījumi no **Baltkrievijas**, tādēļ ES sniedza operatīvu, finansiālu un diplomātisku atbildi. Veikti dažādi pasākumi, jo tika iesaistītas ES aģentūras ar *Frontex* un EPAB starpniecību, tika sniegts ārkārtas finansiāls atbalsts, pastiprinātas atgriešanas kapacitātes un palielināts diplomātiskais spiediens uz Baltkrieviju, jo migrācijas kā politiska instrumenta izmantošana ES nav pieņemama.

Komisija arī atbalsta dalībvalstis, veicinot un koordinējot **brīvprātīgu pārvietošanu**. Kopš 2019. gada ir pārvietoti vairāk nekā 2100 iesniedzēji, un Komisija **mudina dalībvalstis atbalstīt** brīvprātīgo pārcelšanu, kā rezultātā tiktu nodrošināts paredzamāks solidaritātes mehānisms.

Brīvprātīgās pārcelšanas pasākumi ļaus noslēgt to solījumu pildīšanu, kas izteikti pirms 2021. gada, un īstenot tos, kas doti saistībā ar ieceļošanu 2021. gadā. Tomēr ziņojumā secināts, ka *ad hoc* pasākumi nav ne pietiekami, ne ilgtspējīgi, tādēļ ļoti liela nozīme ir paredzamākam solidaritātes mehānismam, kā paredzēts Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulas priekšlikumā.

INTEGRĀCIJA

ES atbalstīja dalībvalstis migrantu un migrantu izcelsmes ES pilsoņu integrācijā, jo efektīva integrācija ir arī ES sociālās politikas galvenā iezīme atbilstoši **Eiropas sociālo tiesību pilāram**. 2020. gadā Komisija ir pieņēmusi **Integrācijas un iekļaušanas rīcības plānu 2021.-2027. gadam** kā pirmo galveno uzdevumu pēc Jaunā pakta pieņemšanas. 2021. gadā Komisija arī uzsāka **partnerību ar Reģionu komiteju**, publicēja **instrumentu kopumu ES līdzekļu izmantošanai migrantu izcelsmes personu integrācijai 2021.-2027. gadā** un **sadarbībā ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju** iesaistās dialogā ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām Eiropas Migrācijas forumā.

NEATĻAUTA PĀRVIETOŠANĀS

Patvēruma meklētāju neatļauta pārvietošanās **grauja patvēruma sistēmas uzticamību un integritāti**, it īpaši tāpēc, ka pandēmija radīja problēmas Dublīnas procedūras īstenošanā. Dažas dalībvalstis arī saskaras ar pieaugošu starptautiskās aizsardzības saņēmēju neatļautu pārvietošanos. Komisija ir norūpējusies par īstermiņa risinājumu meklēšanu, **veicinot Dublīnas pārsūtīšanu pandēmijas laikā** un palielinot atbalstu integrācijas veicējiem. Neatļauta pārvietošanās bija **viens no svarīgākajiem pakta priekšlikumu mērķiem**, lai stiprinātu dalībvalstu uzticību. Ierosinātās **Kvalifikācijas regulas** mērķis ir mazināt stimulus kā būtiskas atšķirības atzīšanas rādītājos, nevienmērīgu tiesību līmeni un integrāciju. **Uzņemšanas nosacījumu direktīvā** ierosinātie grozījumi paredzētu, ka uzņemšanas nosacījumi būtu jānodrošina tikai atbildīgajā dalībvalstī, **Patvēruma un migrācijas pārvaldības regula** samazinātu stimulus, atļaujot atzīt bēgļu nodošanu saskaņā ar Dublīnas regulu, savukārt ierosinātā **Eurodac sistēmas regulas** pārstrādāšana veicinātu labāku neatļautas pārvietošanās novēršanu un izsekošanu.

ES FINANSĒJUMS

ES finansiālais atbalsts migrācijas un patvēruma jomā ir **palielināts 2021.-2027. gada finansēšanas periodā**, lai atbalstītu Pakta jaunus mērķus. Attiecīgie pamatakti stājās spēkā 2021. gada jūlijā, un ir paredzēts, ka pēc pieciem mēnešiem tos **papildinās dalībvalstu programmas**. Ievērojami **palielinās līdzekļi**, kas šajā periodā sasniedz 18 miljardus eiro, un pirmo reizi šie trīs fondi būs daļa no Kopīgo noteikumu regulas.

DARBS AR STARPTAUTISKAJĪEM PARTNERIEM

Liela daļa ziņojuma tika veltīta sadarbībai ar starptautiskajiem partneriem. Jaunā pakta pieeja paredz izveidot visaptverošas, pielāgotas un abpusēji izdevīgas partnerattiecības ar izcelsmes un tranzīta valstīm kā **pamatu drošai un sakārtotai migrācijas pārvaldībai**. Stingru partnerattiecību veidošana migrācijas jomā ir **ES prioritāte**, jo migrācijas politika ir efektīva tikai tad, ja ārējās attiecības ir iebūvētas kā pamatelements. Šī mērķa sasniegšanai ir svarīga cieša Ārlietu un Iekšlietu ministriju sadarbība, par ko tika panākta vienošanās Ārlietu un iekšlietu ministriju apvienotajā padomē 2021. gadā.

Sadaļā par sadarbību ar galvenajiem partneriem migrācijas jomā ir atzīmēts, ka tika izstrādātas īpaši pielāgotas partnerības migrācijas jomā, koncentrējoties uz ES un tās partneru kopīgi noteiktajām prioritātēm. Darbs, kas sastāv no divpusējiem dialogiem un reģionālajiem forumiem, ir cieši saistīts ar ES iniciatīvām **investīciju un sadarbības veicināšanu ar Rietumbalkāniem un dienviņu kaimiņvalstīm**.

Uzsvērts, ka **īpaši aizsargājamu bēgļu un migrantu aizsardzība** ir **ES politikas pamatā**, tāpēc ES un tās dalībvalstis ir vadošās **humānās palīdzības** sniedzējas bēgļiem, patvēruma meklētājiem, valsts iekšienē pārvietotajām personām un uzņemošajām kopienām visā pasaulē. Komisija ir izstrādājusi četru gadu paketi, kas sastāv no vairāk nekā 5,7 miljardiem eiro, un vairāk nekā 3,5 miljardi būs paredzēti bēgļiem Turcijā, bet 2,2 miljardi eiro – saņēmējiem Sīrijā, Libānā, Jordānijā un Irākā.

ES humānās palīdzības un attīstības budžets tiek izlietots visā Āfrikā, atbalstot konfliktos, epidēmijās, dabas katastrofās skartos cilvēkus un viņu kopienas, kā arī **palīdzot cīnīties ar COVID-19 pandēmiju**. Āzijā ES atbalsta rohinju un afgāņu bēgļus, savukārt Latīņamerikā tiek sniegta palīdzība tiem, kas pametuši mājas Venecuēlas krīzes laikā.

Veidojot **ekonomiskās iespējas** un novēršot galvenos nelikumīgās migrācijas cēloņus, darbība pārkļājas ar daudzām **ES attīstības politikas prioritātēm**, piemēram, Subsahāras valstīs un Ziemeļāfrikā.

ES un partnervalstu **rīcības centrā ir partnerības, lai stiprinātu migrācijas pārvaldību un vadību**. Stiprināšana veicina sakārtotu migrācijas pārvaldību, kā tas tika pierādīts ar **Rietumbalkānu partneru** piemēru, kuri ar ES atbalstu ir nostiprinājuši un pielāgojuši savas valsts patvēruma un migrācijas sistēmas ES standartiem. Robežu pārvaldības kapacitātes veidošana tiek uztverta arī kā galvenā sadarbības partneru joma. Tāpēc Eiropas Robežu un krasta apsardzes statusa līgumi starp ES un Rietumbalkānu partneriem ir jauns posms robežu sadarbībai ar reģiona partneriem, jo tie novērš nelikumīgu migrāciju un apkāro migrantu kontrabandu. Robežu pārvaldība ir bijusi arī ES Ārkārtas trasta fonda Āfrikai (Ziemeļāfrikas zonas) uzmanības centrā. Pašlaik EPAB sadarbojas ar Rietumbalkānu valstīm un Turciju, palīdzot stiprināt patvēruma un uzņemšanas sistēmas, kā arī veicinot kapacitātes pieaugumu Tuvo Austrumu un Ziemeļāfrikas reģionā.

Atpakaļuzņemšana un reintegrācija tiek uzskatīta par **efektīvu atgriešanās** veidu un svarīgu elementu visaptverošajā pieejā, kas izklāstīta paktā, lai veicinātu sadarbību un nodrošinātu abpusēji izdevīgas migrācijas partnerības. 2021. gadā Komisija iesniedza pirmo novērtējuma ziņojumu par atpakaļuzņemšanas sadarbības līmeni ar partnervalstīm saskaņā ar Vīzu kodeksu. Pēc ziņojuma 2021. gada jūlijā tika iesniegti priekšlikumi Padomei pieņemt īpašus pagaidu pasākumus attiecībā uz īstermiņa vīzām, kas jāpiemēro vīzu pieprasītājiem, kuri ir Bangladešas, Irākas un Gambijas pilsoņi. Komisija pašlaik gatavo otro ziņojumu, lai novērtētu sadarbību atpakaļuzņemšanas jomā 2020. gadā. 2021. gadā Komisija pieņēma ES stratēģiju par brīvprātīgu atgriešanos un reintegrāciju, nosakot **praktiskus**

pasākumus, lai stiprinātu tiesisko un darbības pamatu brīvprātīgai atgriešanai no Eiropas un tranzīvalstīm. Frontex ir guvis labus panākumus ar savām jaunajām reintegrācijas pilnvarām, sadarbojoties ar dalībvalstīm, uzsākot izmēģinājuma **kopīgos reintegrācijas pakalpojumus** vairākās trešajās valstīs 2021. gadā, lai 2022. gadā varētu **pabeigt** darbību pārcelšanu no **Eiropas Atgriešanas un reintegrācijas tīkla**. Sadarbības veicināšana ietver arī atbalstu atgriešanai no tranzīvalstīm pa migrācijas ceļiem uz izcelsmes valstīm, un svarīgs piemērs ir ES un IOM kopīgā iniciatīva.

Likumīgu ceļu atbalsts nav jauna ES prioritāte, taču tas joprojām ir vēl viens **svaigais pīlārs** darbā ar ārējiem partneriem. Vienpadsmitajā forumā par pārvietošanu, humāno uzņemšanu un papildu ceļiem 2021. gadā Komisija aicināja dalībvalstis **izteikt solījumus par nākamo ad hoc pārmitināšanas programmu** 2022. gadā. Pirmo reizi tika organizēts augsta līmeņa forums, piedaloties Kanādas un ASV ministriem un vienojoties pastiprināt kopīgos pārmitināšanas pasākumus. Gaidāmais ES augsta līmeņa forums koncentrējas uz aizsardzības nodrošināšanu riskam pakļautajiem afgāņiem un sniedz galveno iespēju noteikt ieguldījumu **Afganistānas atbalsta paketē**.

Saskaņā ar Komisijas ieteikumu par likumīgiem ceļiem uz aizsardzību ES Komisija ir sākusi informācijas kampaņu, lai papildu pārmitināšanai veicinātu **citus migrācijas ceļus**, kas saistīti ar studijām un darbu. EPAB izstrādā darbu pie Eiropas pieejas **kopienu sponsorēšanai**, lai palīdzētu dalībvalstīm piešķirt strukturētāku lomu pilsoniskajai sabiedrībai un kopienām bēgļu uzņemšanā un integrācijā.

Likumīgās migrācijas jomā tiek īstenoti vairāki izmēģinājuma projekti, kuros tiek pētītas iespējas **mērķtiecīgai abpusēji izdevīgai darbaspēka migrācijai** galvenokārt Ziemeļāfrikā.

SITUĀCIJA AFGANISTĀNĀ

- politiskā un drošības situācija joprojām ir ļoti nestabila migrācijas un piespiedu pārvietošanas prioritāte
- 635 000 afgāņi ir pārvietoti iekšzemē
- 2 miljoni reģistrētu bēgļu
- 3 miljoni neregistrēti
- ES aktivitātes:
  - evakuācijas;
  - operācijas ar humānās palīdzības partneriem;
  - migrācijas rīcības plāns, reaģējot uz notikumiem Afganistānā;

- Augsta līmeņa forums, kura uzmanības centrā ir aizsardzības nodrošināšana riskam pakļautajiem afgāņiem;
- reģionālās politiskās platformas iniciācija;
- rīcības plāns terorisma apkarošanai Afganistānā;
- sadarbības ar tranzīvalstīm, tostarp Rietumbalkāniem un Turciju.

FINANŠU UN DARBA INSTRUMENTI

Komisija pieņem ES **rīcības plānu pret migrantu kontrabandu 2021.-2025. gadam**, un tajā jānosaka pasākumi kontrabandas apkarošanai un migrantu pamattiesību aizsardzībai, risinot arī jaunās problēmas, piemēram, migrācijas izmantošanu politiskos nolūkos. Komisija atzīst pielāgotu kontrabandas apkarošanas operatīvo partnerattiecību izveidi kā svarīgu daļu no visaptverošajām partnerattiecībām saskaņā ar jauno paktu. Darba potenciāls ir galvenais faktors, kas stimulē nelikumīgo migrāciju, tāpēc Komisija paziņoja, ka tā izvērtēs, kā stiprināt **Darba devēju sankciju direktīvas** efektivitāti.

2021. gadā uzsāktās **Talantu partnerības** var palīdzēt ES stratēģiski rīkoties, veidojot abpusēji izdevīgas partnerības migrācijas jomā ar galvenajām partnervalstīm, vienlaikus piesaistot Eiropai vajadzīgos talantus. Partnerības nodrošina visaptverošu politikas un finansējuma ietvaru, un Komisija sadarbosies ar dalībvalstīm, darba devējiem, sociālajiem partneriem un izglītības aģentūrām, lai uzsāktu pirmās talantu partnerības par esošo pieredzi ar Ziemeļāfrikas valstīm.

Pašlaik tiek izstrādātas divas vairāku valstu **Eiropas komandas iniciatīvas** migrācijas jomā – viena Vidusjūras rietumu un Atlantijas okeāna migrācijas ceļam, bet otra – Vidusjūras centrālās daļas ceļam; trešā ir ierosināta, lai reaģētu uz Afganistānas reģionālo pārvietošanas krīzi.

NDCI-Globālās Eiropas regula noteica, ka indikatīvi 10% no kopējā finansējuma 79,8 miljardu eiro apmērā jāvelta īpaši ar migrāciju saistītām darbībām trešajās valstīs. Tā kā valsts, reģionālās un tematiskās daudzgadu indikatīvās programmas tiek gatavotas, redzams, ka liela nozīme tajās būs migrācijai un piespiedu pārvietošanai.

Plānotās darbības **Rietumbalkānos** turpinās stiprināt migrācijas pārvaldību un patvēruma

sistēmas, izmantojot gan divpusējas, gan reģionālas programmas, īpašu uzmanību pievēršot **Bosnijai un Hercegovinai**, tostarp turpmākajām migrācijas programmām pirmspievienšanās valstīs, kuras finansē saskaņā ar Pirmspievienšanās palīdzības instrumentu (IPA III).

Plašāka informācija pieejama: www.emn.lv

Finansē Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds